

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Загітової Мирослави Григорівни

«Організаційні засади діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти», подану до захисту на здобуття наукового ступеня

кандидата наук з фізичного виховання і спорту

зі спеціальності 24.00.01 – Олімпійський і професійний спорт

Актуальність теми. Вивчення історії та особливостей розвитку олімпійського руху, його ідеалів і принципів, місця в системі явищ сучасного суспільного життя, організаційно-правових і економічних основ олімпійського спорту, теорії й практики підготовки спортсменів до Олімпійських ігор має чимале виховне та освітнє значення. Провідну роль у цьому процесі відіграє олімпійська освіта, ефективність якої тісно пов'язана з усвідомленням її соціальної значущості і з організацією науково-дослідної роботи у зазначеному напрямку.

Україна, завдяки ефективній співпраці Національного олімпійського комітету та Олімпійської академії України, є одним зі світових лідерів у розробці наукових засад та реалізації системи олімпійської освіти. Підтвердженням цього є створення та видання в Україні підручників «Олімпійський спорт» у двох томах (1994), розробленого професорами В.М. Платоновим та С.І. Гуськовим та «Олімпійський спорт» (1997) за редакцією В.М. Платонова; розробка та видання на замовлення Європейських олімпійських комітетів навчальних посібників «Твій олімпійський путівник» (англійською мовою, 2005) для учасників XIII Європейського юнацького олімпійського фестивалю; надання з боку МОК Українському центру олімпійських досліджень і олімпійської освіти статусу міжнародного; членство вітчизняних фахівців у комісіях МОК «Олімпійська освіта», «Культура та олімпійська спадщина», нещодавнє обрання президента Олімпійської академії України проф. М.М. Булатової першим віце-президентом Асоціації Європейських Олімпійських академій тощо.

Основою національної системи олімпійської освіти є регіональні відділення Олімпійської академії України, а також Міжнародний (у м. Києві) та

регіональні (у м. Дніпрі, м. Львові та м. Харкові) центри олімпійських досліджень та освіти, у роботі яких беруть участь провідні українські фахівці. Кожен із центрів представляє своєрідний науково-освітній комплекс, завдання якого полягають у проведенні наукових досліджень та реалізації освітніх програм вищої та післядипломної професійної освіти. При цьому, досягнення регіональних структур значною мірою поступаються діяльності Міжнародного центру олімпійських досліджень та освіти.

Аналіз причин такої невідповідності, а також обґрунтування шляхів підвищення роботи регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти обумовлюють актуальність дисертаційного дослідження Загітової Мирослави Григорівни.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Результати дисертаційної роботи Загітової Мирослави Григорівни мають об'єктивний системний характер. В проведеному дослідженні подано теоретичний аналіз і узагальнення значної кількості літературних джерел; отримані показники базуються на достатній кількості експериментального матеріалу, обчислені з використанням методів математичної статистики. Аналіз обґрунтованості наукових положень, висновків дозволяє відзначити логічний взаємозв'язок назви наукового напрямку, постановки мети та завдань дослідження. Завдання дослідження конкретні та повною мірою відповідають меті й розкривають тему дисертаційної роботи, переконливо висвітлюють наукову новизну та практичну значущість.

Висновки впливають зі змісту дисертаційного дослідження їх об'єктивність і новизна обґрунтовані й не викликають сумніву.

Достовірність отриманих наукових результатів та їхня новизна. Вірогідність отриманих дисертанткою результатів і висновків забезпечена їхнім всебічним обґрунтуванням, відповідністю методів дослідження меті та завданням, що були поставлені у роботі; якісним і кількісним аналізом отриманих результатів.

Дисертація має наукову новизну, котра полягає в тому, що здобувачем вперше визначені характерні особливості діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти України (ЦОД); вперше виявлені проблеми діяльності регіональних ЦОД та обґрунтовані шляхи подолання цих проблем; вперше розроблено та апробовано структурно-функціональну модель діяльності регіонального центру олімпійських досліджень та освіти України, а також підтверджено її ефективність.

Практична значущість роботи полягає в розробці, апробації (на базі Харківського центру олімпійських досліджень та освіти) та підтвердженні ефективності структурно-функціональної моделі діяльності регіональних ЦОД.

Матеріали дисертаційної роботи рекомендовані для використання в освітньому процесі студентів та магістрантів в рамках викладання навчальних дисциплін «Історія спортивного руху України», «Олімпійський рух в Україні» та «Олімпійська освіта». Основні положення і результати досліджень впроваджено в освітній процес кафедр історії та теорії олімпійського спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України, кафедри олімпійського та професійного спорту Харківської державної академії фізичної культури, кафедри теорії та методики спортивної підготовки Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту, Центру дитячої та юнацької творчості Солом'янського району, м. Києва, Олімпійської академії України.

Оцінка змісту дисертації, її завершення в цілому та ідентичності змісту автореферату й основних положень дисертації.

Дисертаційна робота оформлена згідно діючих вимог, складається зі вступу, п'яти розділів, практичних рекомендацій, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 201 сторінку. Робота містить 7 таблиць та 26 рисунків. Авторкою проведено детальний теоретичний аналіз спеціальної літератури, ґрунтовно вивчено 214 джерел.

Автореферат відповідає змісту дисертації та відображає головні положення роботи.

У **вступі** обґрунтована актуальність теми роботи, вказані об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, наведені методи, що були використані у дослідженні, надана характеристика наукової новизни та практичної значущості роботи, наведені основні аспекти апробації результатів досліджень, вказана кількість публікацій.

У першому розділі **«Центри олімпійських досліджень та освіти як складова міжнародної системи олімпійської освіти»** проведено аналіз літературних джерел щодо: історії, мети, змісту та завдань реалізації олімпійської освіти, узагальнено міжнародний досвід діяльності центрів олімпійських досліджень та освіти, висвітлено особливості реалізації олімпійської освіти та організації олімпійських досліджень в Україні.

У другому розділі **«Методи та організація досліджень»** наведено методи, що були використані для вирішення завдань роботи, представлено організацію досліджень, надано характеристику контингенту опитуваних.

Використані у роботі методи цілком відповідають поставленим завданням, є загальноновизнаними та репрезентативними, а використані методики статистичної обробки є адекватними, що дало змогу отримати вірогідні результати.

В третьому розділі **«Регіональні центри олімпійських досліджень та освіти в системі олімпійської освіти України»** шляхом проведення опитування, узагальнення практичного досвіду було обґрунтовано місце регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти в системі олімпійської освіти України; визначені характерні особливості діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти, до яких відносяться: гармонійне поєднання діяльності центрів з освітнім процесом закладу вищої освіти; залучення на волонтерських засадах до роботи у центрах науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти та студентської молоді; організація та проведення досліджень, що спрямовані на вивчення історії спортивного та олімпійського руху в регіоні; визначено критерії ефективності діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти в Україні, а також

проблеми, що мають місце в діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти України: відсутність чіткої структури діяльності центру, розмитість функціональних обов'язків членів регіональних ЦОД, відсутність у співробітників мотивації вдосконалюватися професійно, недостатня кількість наукових публікацій, взаємодії між Міжнародним та регіональними центрами олімпійських досліджень та освіти, матеріально-технічного забезпечення та обґрунтовано шляхи подолання виділених проблем: вдосконалення статутних положень діяльності центрів відповідно до умов сьогодення, активізація наукової діяльності, обґрунтування особливостей функціонування структурних одиниць центрів, а також активізація проведення на базі центрів наукових конференцій з питань олімпійського руху та олімпійської освіти, обмін досвідом між представниками центрів.

В четвертому розділі дисертації **«Обґрунтування моделі діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти в Україні»** здобувач окреслила оптимальні організаційні умови діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти України, визначила ефективні форми та методи, що мають місце в діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти нашої країни, а також обґрунтувала структурно-функціональну модель діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти України, що складається з: адміністративного, організаційного та методичного блоків; а також підтвердила ефективність запропонованої моделі.

У п'ятому розділі **«Аналіз і узагальнення результатів дослідження»** здобувач проводить порівняння отриманих даних з результатами інших авторів, констатує здобуття нових наукових фактів, а також даних, які доповнюють і уточнюють раніше отримані результати. Висновки дисертаційної роботи підтверджують правильність досягнення поставленої мети і завдань.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Основні положення щодо дисертаційної роботи викладено у 7 публікаціях, з яких 5 статей у фахових виданнях України,

які включено до міжнародної наукометричної бази; 1 праця апробаційного характеру; 1 додатково відображає результати наукових досліджень.

Обсяг друкованих робіт та їх кількість відповідають вимогам МОІН України щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Зміст автореферату є ідентичним змісту дисертації і відповідним чином відображає її основні положення.

Дискусійні положення та зауваження. Принципових зауважень щодо дисертації та автореферату немає. Важливо, що автор самостійно виконувала всі експериментальні дослідження, щостали основою проведеної роботи. Оцінюючи дисертаційну роботу Загітової Мирослави Григорівни позитивно, варто зауважити:

1. У підрозділ 1.3. «Міжнародний досвід діяльності центрів олімпійських досліджень та освіти» доцільним є представлення більшого обсягу інформації щодо діяльності Міжнародного центру олімпійських досліджень та освіти, що функціонує у місті Києві, враховуючи, що його діяльність визнано Міжнародним олімпійським комітетом.

2. Підрозділ 3.2. присвячено обґрунтуванню критеріїв ефективності діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти в Україні. Доцільним є цифрове представлення запропонованих у підрозділі критеріїв.

3. Текстовий матеріал, що представлено у підрозділі 4.1. «Організаційні умови діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти України», доцільно оформити у таблиці, що сприятиме його кращому сприйняттю.

4. Підрозділ 4.3. доцільно доповнити матеріалом, що висвітлює особливості функціонування адміністративного блоку діяльності ЦОД.

5. Практичні рекомендації бажано доповнити інформацією щодо складових (алгоритму) відкриття нових Центрів олімпійських досліджень та освіти у нашій країні, в т.ч. з урахуванням сучасної проблематики децентралізації влади й диспергування функцій центрального управління та

передачі повноважень і бюджетів від державних органів органам місцевого самоврядування; автономізації університетів тощо.

6. В представленій роботі існують окремі несуттєві орфографічні, синтаксичні та пунктуаційні огріхи.

Водночас вищенаведені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи та не применшують її науково-практичної цінності. Усі зроблені зауваження не знижують високого рівня завершеної роботи і носять дискусійний характер.

Загальний висновок. Все вищевикладене дозволяє вважати, що за своїми основними параметрами та змістом, актуальністю поставлених питань, обсягом проведених досліджень, новизною теоретичних узагальнень дисертація Загітової Мирослави Григорівни «Організаційні засади діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти», що була подана до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту є самостійною, завершеною науково-дослідною роботою, висновки є науково обґрунтованими.

Дисертація відповідає вимогам пункту 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року №567, а її автор Загітова Мирослава Григорівна заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт.

Кандидат педагогічних наук, професор,
Заслужений працівник фізичної культури та спорту України,
заступник директора з навчально-методичної роботи
КЗ Львівської обласної ради «Львівське училище фізичної культури»

О. М. Вацеба

Відгук отримано

01.10.2018 р.

ЛСМ